

VERBINDINGEN IN MORSECODE OP DE KORTE GOLF – BEGINSELEN

Een verklarende handleiding door Rob HA7RJA

Versie: 31 mei 2026

De meest recente versie van dit document vind je op

https://www.ha7rja.hu/open_docs/ha7rja/

DECODEER-SOFTWARE

Je kunt morse decoderen met het gratis programma **CwGet**, zie hier:

<http://www.dxsoft.com/en/products/cwget/>

Het programma decodeert redelijk, ik zou het een cijfer 6,5 geven. Niet geweldig, maar voldoende voor een eerste probeersel en het is gratis!

Een veel beter programma is **MRP40**. Dit programma volgt het geseinde een stuk beter, ook als niet perfect geseind wordt:

<http://www.polar-electric.com/Morse/MRP40-EN/>

Deze decoder geef ik het cijfer 8. De eerste **30 dagen** kun je het uitproberen, daarna kost een licentie EUR 52,50 dat vind ik behoorlijk aan de prijs, zeker als je het niet echt nodig hebt.

Mijn advies: Als je een periode van 30 dagen voldoende tijd kunt hebben, probeer dan **MRP40** uit. Daarna is er nog altijd **CwGet**.

Met **MRP40** hoef je minder te raden wat er gezegd wordt, omdat hij beter decodeert, dat is handiger als je het taalgebruik nog niet zo goed kent.

HF-ONTVANGER

Eigenlijk heb je geen HF-set nodig, want je kunt ook de WebSDR van Twente of van Maasbree gebruiken als online ontvanger: Twente <http://websdr.ewi.utwente.nl:8901/> en Maasbree <http://sdr.websdrmaasbree.nl:8901>

Als je je eigen set wilt gebruiken, dat is natuurlijk leuker, dan moet je de audio-uitgang van je ontvanger op de input van je geluidskaart op je PC aansluiten. Misschien dat je de decoder-software nog moet configureren dat hij naar de geluidskaart luistert.

COPYRIGHT

©2023-2026 Rob HA7RJA - Alle rechten voorbehouden

Vermenigvuldiging en distributie van dit document is uitsluitend toegestaan voor persoonlijk en niet-commercieel gebruik. Enig ander gebruik is zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur niet toegestaan.

Voor zover het maken van kopieën is toegestaan op grond van de Nederlandse Auteurswet 1912, art. 16 en 17, dient men de daarvoor verschuldigde vergoedingen aan de auteur te voldoen.

INLEIDING

In tegenstelling tot wat door sommigen wordt beweerd, is morse geen taal en ook geen geheimschrift; het is een code. Morse heeft geen eigen grammatica, maar is 'slechts' een één-op-één codering van elk karakter uit een bestaande taal (bijv. Engels).

Om de efficiëntie van de informatieoverdracht drastisch te verhogen, worden vaak afkortingen en codes gebruikt, zodat niet complete woorden geseind hoeven te worden. 'GB' betekent 'goodbye', twee letters in plaats van zeven! De code '73' betekent 'de hartelijke groeten'.

De afkortingen en codes vinden hun oorsprong in de vroege tijd van de morsecode (halverwege de 19e eeuw), waar telegrafisten in hun telegrammen vaak dezelfde zinnen/uitdrukkingen moesten seinen, waardoor de telegrafielijn onnodig lang bezet was (wat geld kostte). Als de ontvanger, bij wijze van spreken, hoorde "pre"..., dan wist hij al dat het zeer waarschijnlijk "prettige dag" ging worden.

VOORBEELD VAN EEN EENVOUDIG MORSE-QSO OP HF

In morse gebruikt men dus vaak een afkorting en de zogenaamde Q-code. Deze zijn deels gebaseerd op de Engelse taal.

De onderstaande lijst van afkortingen is ongeveer in de volgorde waarin de afkortingen gebruikt worden. Een alfabetische lijst staat aan het einde.

Belangrijke afkortingen voor een *min-of-meer* standaard-QSO.

De afkortingen die voor een minimaal QSO nodig zijn, zijn vetgedrukt.

- > CQ: algemene oproep, iedereen mag antwoorden.
CQ DX: algemene oproep, maar alleen DX mag antwoorden.
CQ PA: algemene oproep, maar alleen Nederlandse stations mogen antwoorden.
CQ EU: algemene oproep, maar alleen Europese stations mogen antwoorden. Andere regio's: NA (Noord-Amerika), AS (Azië), AF (Afrika), ...
CQ TEST of alleen TEST: algemene oproep in een contest.
- > **DE: 'dit is' / 'van' zoals in "PA0XYZ DE HA7RJA". HA7RJA roept dan PA0XYZ aan.**
Er zijn een aantal Nederlandse stations, die deze afkorting verkeerd gebruiken, namelijk als lidwoord. Zij stellen zich tijdens een uitzending dan bijvoorbeeld voor met "Dit is **de** PD0XXX".
- > **K: 'over', als in 'ik ga luisteren'.**
- > KN: 'over' maar alleen naar het station waarmee ik in verbinding ben. KN wordt vaak als één karakter geseind, de K en N aan elkaar geplakt gezegd. Soms noteert men dit met een streep boven of onder de lettercombinatie, bijvoorbeeld KN
- > BK: break. Even snel de sleutel naar het andere station, voor een kort (tussen)antwoord. Uitleg onder 'DIVERSEN'.
- > DR: dear, beste
- > OM: old man, de aanspreektitel voor een radioamateur. Tegen een vrouwelijk tegenstation zeg je NIET 'old woman'!
- > **TNX: thanks**
- > TU: thank you

< verder op de volgende pagina >

- > **FER: for**
- > **QSO: radioverbinding**
- > **UR: your**
- > U: you
- > HR: here, hier
- > **RST: report**

Drie rapportcijfers voor (1) de 'Readability' (**R**, leesbaarheid, hoe goed te ontcijferen, getal 1 t/m 5), (2) de 'Strength' (**S**, sterkte vh signaal, getal 1 t/m 9) en (3) de 'Tone' (**T**, kwaliteit van de toon, getal 1 t/m 9). Hoe hoger het cijfer, des te beter de beoordeling is.

De maximale RST is 599, die wordt bij een contest meestal standaard uitgedeeld, ook is het station bijna niet te horen (dat scheelt tikwerk in het logboek). Een signaal kan knoerhard zijn, maar toch onleesbaar (slecht geseind of veel QRM), dan zou je een rapport 399 kunnen hebben. Een rapport met een 0 (nul) voor Sterkte kan niet, want dan kun je het station niet horen.

Tenzij een station echt een lelijke brom- of kraaktoon heeft, geef je voor de **T** meestal een 9 en in het begin zou ik voor de leesbaarheid **R** steeds een 5 geven, zodat je je alleen maar op de **S** hoeft te concentreren.

Amateurs met een computerlogboek zijn vaak een beetje lui en geven je altijd **S** 9. Zo een rapport zegt dus weinig (tenzij het signaal werkelijk ook **S** 9 is).

Het wordt door sommigen als 'minder aardig' beschouwd als je een **R** minder dan 5 of een **T** minder dan 9 geeft. Heeft waarschijnlijk met een groot 'ego' te maken...

Bij veel storing (QRM) is een **R** van 3 of 4 oké. Zeg er dan wel 'QRM' bij: 'RST 459 QRM'. Zodoende weet het station, dat de **R** 4 niet aan de operator ligt.

In een 'snelle' standaard **RST 599** wordt het cijfer 9 vaak verkort geseind als een N. Het rapport wordt dan 'RST 5NN' wat dus hetzelfde is als 'RST 599'.

In phone (SSB, AM, FM) geef je nooit een **T**, want er is geen toon, dus dan maximaal RS 59.

- > **OP: operator.** Meestal wordt dan de naam vd operator bedoeld. Soms gebruikt men 'NAME' ipv 'OP'
- > **QTH: locatie van het station.** Meestal de naam van de locatie, op HF niet (of zelden) de locator (bijv JN97td). Bij kleine gemeenschappen zegt men vaak 'NR Arnhem' oftewel 'near Arnhem' (voorbeeld). Ik zeg altijd gewoon 'QTH Mikebuda', ofschoon het een gat is met ca. 300 inwoners. Tegenwoordig is er QRZ.com, dan zien ze wel waar het precies ligt.
- > **NR: near** (vlakbij)
- > **NW: now** (nu, op dit moment)
- > **RPRT: report** (meestal wordt het RST-rapport bedoeld)
- > **RIG: gebruikte apparatuur.** Wordt meestal de zender mee bedoeld
- > **ABT: about**, zoals in 'over' of 'ongeveer'
- > **ANT: antenna**

< verder op de volgende pagina >

- > **R: 'roger' als in 'begrepen' of 'ok'**
- > FB: fine business (uitstekend! zoals in FB SIGS, uitstekende signalen! FB QSO, leuk QSO)
- > CPY: 'copy' zoals in 'ontvangen, gehoord en begrepen'. 'FB CPY' prima ontvangen! 'ALL CPY' alles ontvangen! In het Nederlandstalige CB-circuit is dit verbasterd tot 'kappa/kappie'.
- > CFM: confirm(ed), zoals in 'bevestig(d)', 'begrepen'.
- > **ES: en, zoals in 'A en B'**
- > SIG of SIGS: signal(s)
- > PWR: power, (zend)vermogen
- > WTTS: Watt(s)
- > WX: weather (weer)
- > TEMP: temperatuur. Vermeld of het Celcius (C) of Fahrenheit (F) is. Meestal wordt alleen C gebruikt en zonder 'degrees', bijv '18C'.
- > QRU: ik heb niets meer te melden
- > HPE CUAGN: hope to call/see you again
- > GD DX: good dx
- > VY: very (bijv VY TNX, heel erg bedankt)
- > HW: how. Vaak gevolgd door een vraagteken: HW? oftewel hoe heb je dit ontvangen?
- > PSE: please
- > GM: good morning
- > GD: good day of alleen 'good'
- > GE: good evening
- > GN: good night
- > GB: goodbye. Russisch-taligen zeggen vaak 'DSW' (*do svidaniya*)
- > **73: hartelijke groeten. (88: liefs en kusjes - alleen tegen vrouwelijke operators).** Je ziet in geschreven tekst wel eens 73's dus met een apostrof + s erachter. Dat is onjuist! De betekenis van 73 is al meervoud!

- > AR: 'einde bericht'. Scheidingsteken aan het einde van een 'doorgang'. De letters A en R worden aan elkaar geseind, dwz als één teken, wat wordt aangegeven door de onderstreping. Zo een teken heet ook wel een 'prosign' (procedural sign, procedureteken).
- > BT of '=': scheidingsteken, om twee onderwerpen van elkaar te scheiden, of als kleine pauze. De letters B en T worden aan elkaar geseind, dwz als één teken, wat wordt aangegeven door de onderstreping. Zo een teken heet ook wel een 'prosign' (procedural sign, procedureteken). BT wordt door morsedecoders vaak als '=' geschreven.
- > SK: afsluiting van de laatste doorgang van het station. De letters S en K worden aan elkaar geseind, dwz als één teken, wat wordt aangegeven door de onderstreping. Zo een teken heet ook wel een 'prosign' (procedural sign, procedureteken). Indien de letters V en A aan elkaar worden geseind (VA), krijg je precies hetzelfde, echter meestal wordt het als SK genoteerd.

Voorbeeld van een QSO tussen HA7RJA en PA0XYZ

HA7RJA roept CQ en PA0XYZ antwoordt.

(1) HA7RJA zegt:

CQ CQ CQ DE HA7RJA HA7RJA HA7RJA PSE K (de 'K' betekent dat elk station mag antwoorden)

Volgens de ongeschreven richtlijnen voor een goede *'operating practice'* antwoordt het tegenstation (in dit voorbeeld PA0XYZ) nooit met een hogere seinsnelheid dan het roepende station. Het is ook wel zo beleefd!

(2) PA0XYZ zegt:

HA7RJA DE PA0XYZ PA0XYZ PSE KN (de 'KN' betekent dat alleen het aangeroepen station mag antwoorden, in dit geval HA7RJA)

(3) HA7RJA zegt:

PA0XYZ DE HA7RJA = GE DR OM TNX FER QSO = UR RST IS 579 579 = MY NAME IS ROB ROB ES MY QTH IS MIKEBUDA MIKEBUDA = HW? PA0XYZ DE HA7RJA AR KN

(4) PA0XYZ zegt:

HA7RJA DE PA0XYZ = GD DR OM ROB TNX FER NICE QSO ES FER RPRT = UR RST 599 599 FB = HR OP IS PAUL PAUL ES QTH IS NR NIJMEGEN NR NIJMEGEN = HW? HA7RJA DE PA0XYZ AR KN

(5) HA7RJA zegt:

PA0XYZ DE HA7RJA = FB DR OM PAUL ALL FB CPY = UR SIGS FB = HR RIG ABT 100 WTTS ES ANT DIPOLE UP 10 M = NW QRU = VY TNX FER QSO ES HPE CUAGN 73 ES BEST DX DR PAUL SK PA0XYZ DE HA7RJA 73 SK TU *dit dit*

(6) Vervolgens maakt PA0XYZ op een vergelijkbare manier zijn laatste doorgang.

DIVERSEN:

- > De **absolute minimum vereiste** voor een 'geldige' morse-verbinding is, dat beide roepnamen (callsigns) en beide RST-rapporten zijn uitgewisseld.
- > De laatste twee 'dit'-jes aan het einde van de laatste doorgang hoor je vaak. Het zijn twee losse morsepuntjes en zijn een soort 'krul' onder een brief. Zo van: dit was het dan! In zijn laatste doorgang (6) doet PA0XYZ dat ook, dwz hij seint ook twee losse puntjes aan het einde. Het station HA7RJA wil dan nog wel eens reageren met ALLEEN MAAR twee puntjes. Alsof hij toch het laatste woord wil hebben, wat dan als grapje is bedoeld. Een erg eigenwijze PA0XYZ komt dan wel eens terug met alweer twee losse puntjes...

In professioneel radioverkeer wordt het uitzenden van de twee 'dit'-jes aan het einde als 'off protocol' beschouwd!

< verder op de volgende pagina >

- > **BK** (break) wordt gebruikt als er even snel een antwoord nodig is, bijvoorbeeld als HA7RJA de naam van PA0XYZ niet goed gehoord heeft.
HA7RJA zegt dan als snel antwoord op doorgang (4) bijvoorbeeld: PSE AGN UR NAME NAME? **BK**
PA0XYZ antwoordt dan met **BK** R MY NAME PAUL PAUL OK? **BK**
HA7RJA antwoordt met CFM en gaat verder met zijn doorgang (5). Bij een 'break' worden dus meestal geen roepnamen geseind, want het moet 'effe snel' tussendoor.
- > Veel stations gebruiken tegenwoordig een elektronisch logboek, op een computer of online. De bevestiging van de verbinding (QSL) wordt dan ook vaak elektronisch afgewikkeld. Soms wordt nog steeds een papieren QSL beloofd, bijvoorbeeld: "QSL VIA BURO".

IN HET BEGIN: een 'minimaal QSO' tussen HA7RJA en PA0XYZ

Hieronder staat een voorbeeld van een QSO, waarbij PA0XYZ het minimum aantal afkortingen gebruikt, dat nodig is voor een zeer beperkt QSO. Hierbij wordt 'dank je wel' (TNX) ook als een minimum beschouwd... uit beleefdheid.

Ook kan de Q-code **QRU** worden gebruikt, om aan te geven dat er niets meer te melden is. Zodoende snapt het tegenstation waarom het zo een korte verbinding is; hij vermoedt dan dat PA0XYZ een beginnend CW'er is en dat is prima!

PA0XYZ laat in eerste instantie niet weten, dat hij een beginnend CW'er is. Dat extra zinnetje is naar keuze en volgt aan het einde van dit voorbeeld.

Het is verstandig om bij de allereerste morse-QSO's nog niet zelf CQ te roepen. Door te antwoorden op een ander die CQ roept, kun je de snelheid van je tegenstation zelf uitkiezen. Kies een station dat niet al te snel seint, zodat hij niet al te veel in snelheid hoeft te zakken.

TIP: Als je antwoord krijgt, is het niet erg als je in het begin veel mist. Zolang je de **roepnaam** en je **RST**-rapport maar goed hebt! De rest kun je (meestal) opzoeken op QRZ.com en anders is het... pech!

De roepnaam (en eventueel de naam) van je tegenstation kun je horen als hij vooraf in verbinding is met andere stations. Doe dat **NIET** naderhand, want misschien maakt hij na zijn QSO met jou geen nieuw QSO meer.

Voorbeeld van een 'minimaal QSO'

HA7RJA roept CQ en PA0XYZ antwoordt. PA0XYZ is de 'morse-beginneling'.

Het pauze/scheidingsteken '=' hoeft niet te worden geseind als daarvoor in de plaats een korte pauze wordt gebruikt.

(1) HA7RJA zegt:

CQ CQ CQ DE HA7RJA HA7RJA HA7RJA PSE K (de 'K' betekent dat elk station mag antwoorden)

< verder op de volgende pagina >

(2) PA0XYZ zegt:

HA7RJA DE PA0XYZ PA0XYZ K (eigenlijk moet hij 'KN' zeggen, maar 'K' is nu ook OK)

(3) HA7RJA heeft nog niet in de gaten dat PA0XYZ een 'beginneling' is en zegt het onderstaande. De **vetgedrukte** tekst zal PA0XYZ minimaal moeten oppikken.

PA0XYZ DE HA7RJA = GE DR OM TNX FER QSO = **UR RST IS 579 579** = MY NAME IS ROB ROB
ES MY QTH IS MIKEBUDA MIKEBUDA = HW? **PA0XYZ DE HA7RJA AR KN**

Als PA0XYZ het prosign KN (aan het einde) niet oppikt, wacht hij totdat het HA7RJA stopt met seinen, nadat hij aan het einde de call PA0XYZ geseind heeft.

(4) PA0XYZ zegt het onderstaande, waarin hij de ontvangst bevestigt en tevens aangeeft dat hij niets meer te melden heeft (door de afkorting **QRU**).

HA7RJA DE PA0XYZ = R R = TNX FER QSO ES RST = UR RST 599 599 = MY NAME IS PAUL PAUL
= **QRU QRU** = HA7RJA DE PA0XYZ K

(5) HA7RJA zegt:

PA0XYZ DE HA7RJA = ...Misschien komt er nu een heel verhaal. Jammer dan... = **TNX FER QSO** ES HPE CUAGN **73** DR PAUL SK **PA0XYZ** DE HA7RJA **73** SK TU dit dit

(6) PA0XYZ maakt nu de verbinding af en neemt afscheid, ook als HA7RJA hem nog niet heeft bedankt en 73 heeft gezegd. Dat zal HA7RJA dan waarschijnlijk na doorgang (6) doen.

HA7RJA DE PA0XYZ = TNX FER QSO 73 = PA0XYZ DE HA7RJA 73 TNX dit dit

Voor HA7RJA is dit misschien een erg abrupt einde, maar als hij opgelet heeft, weet hij dat je een beginnend CW-er bent en heeft hij jou snel vergeven...

Nu is het moment om je zakdoek tevoorschijn te halen en de zweetdruppels van je voorhoofd te vegen... haha! Maar het is je wel gelukt, gefeliciteerd!!

Hoe te zeggen dat je 'nieuw' bent? Lees verder...

Ik ben een morse-beginneling...

Zeggen dat je nieuw bent (aan te raden), kun je met de onderstaande extra tekst, die je het beste in je eerste echte doorgang (4) kunt gebruiken: PSE HR NEW FER CW, wat letterlijk betekent: 'please here new for CW'. Het woordje 'please' trekt de aandacht van het station, waardoor hij beter gaat luisteren naar wat volgt. Dat het 'krom' Engels is, maakt niet uit. Doorgang (4) wordt dan als volgt:

(4) PA0XYZ zegt:

HA7RJA DE PA0XYZ = R R = TNX FER QSO ES RST = **PSE HR NEW FER CW** = UR RST 599 599 = MY NAME IS PAUL PAUL = **QRU QRU** = HA7RJA DE PA0XYZ K

HA7RJA zal je nu misschien uitgebreid complimenteren - terecht, maar het is niet erg als je dat allemaal mist, zolang je de vetgedrukte tekst in doorgang (5) maar oppikt...

TOT SLOT:

Misschien duizelt het je nu, maar dat gaat vanzelf over, naarmate je meer luistert, met of zonder decoder. Het patroon van een morse-QSO is in grote lijnen steeds hetzelfde.

Er is nog meer te vertellen, maar dat komt later wel. Ik heb het nog niet gehad over het weerbericht, contest-QSO's en keuvelpraat-QSO's (dat laatste wordt ook wel *rag chew* genoemd, vooral als het QSO langer dan 15 minuten duurt, maar dat gebeurt zelden).

Een lijst van Q-codes vind je hier:

<https://a59.veron.nl/wp-content/uploads/2020/06/International-Q-Code.pdf>

Een belangrijk laatste advies: Vermijd alle morse leermethodes die gebruik maken van visuele hulpmiddelen!

Eén A4-tje met een code-tabel is OK, voor het geval je de code van een karakter even bent vergeten.

Radio morsecode is AUDITIEF (op gehoor), NIET VISUEEL! Je moet wennen aan het geluid en het ritme van de morsecode en NIET je tijd verspillen aan het tellen of visualiseren van punten en strepen! Vermijd morsecode die langzamer is dan 12-15 wpm (woorden per minuut), om te voorkomen dat je punten en strepen gaat tellen.

Als je verbaal met iemand in morsecode communiceert, zeg dan 'die' (kort) en 'daa' (lang) en NIET 'punt' en 'streep'.

Mij rest nu niets meer, dan je veel succes en VOORAL veel plezier toe te wensen.

Het zal – zeker in het begin – niet meevallen en je zult je bij tijden wanhopig voelen. Soms lijkt je voortgang tot stilstand te zijn gekomen, je zit op een 'plateau', maar dit hoort erbij. Geef niet op! Het is een kwestie van doorbijten.

Geef jezelf minimaal 30 dagen (proeftijd van gratis decoder-programma **MRP40**) en besluit dan of je er mee doorgaat, zou ik zeggen.

Hou vooral vol en oefen, oefen, oefen, want als je eenmaal de basis onder de knie hebt, wordt het alsmaar leuker!

Rob Jakobs HA7RJA (HSC #1233, HACWG #223, NTC #264, ex PA3BSV)

Mikebuda, Hongarije JN97td

E-mail: rob@ha7rja.hu

== Morse code: Let your fingers do the talking! ==

= Op de volgende pagina's staan de afkortingen in alfabetische volgorde =

AFKORTINGEN ALFABETISCH

Deze lijst is iets uitgebreider dan die in het voorbeeld-QSO is gebruikt.

- > ABT: about, zoals in 'over' of 'ongeveer'
- > ANT: antenne

- > BK: break. Even snel de sleutel naar het andere station, voor een kort (tussen)antwoord
- > BURO: het QSL-bureau. Voor papieren QSL-kaarten, via de vereniging.

- > CFM: confirm(ed), zoals in 'bevestig(d)'.
- > CPY: 'copy' zoals in 'ontvangen, gehoord en begrepen'. 'FB CPY' prima ontvangen!
'ALL CPY' alles ontvangen!
- > CQ: algemene oproep
CQ DX: algemene oproep, maar alleen DX mag antwoorden.
CQ PA: algemene oproep, maar alleen Nederlandse stations mogen antwoorden.
CQ EU: algemene oproep, maar alleen Europese stations mogen antwoorden. Andere regio's: NA (Noord-Amerika), AS (Azië), AF (Afrika), ...
CQ TEST of alleen TEST: algemene oproep in een contest.

- > DE: 'dit is' / 'van' zoals in "PA0XYZ DE HA7RJA". HA7RJA roept dan PA0XYZ aan.
- > DR: dear, beste

- > ES: en, zoals in 'A en B'

- > FB: fine business (uitstekend! zoals in FB SIG, uitstekend signaal!)
- > FER: for

- > GB: goodbye. Russisch-taligen zeggen vaak 'DSW' (*do svidaniya*)
- > GD: good day of alleen 'good'
- > GD DX: good dx
- > GE: good evening
- > GM: good morning
- > GN: good night

- > HI: lachje zoals in 'haha'. Het staat een beetje raar als je dit in een phone QSO gebruikt, want dan kun je 'gewoon' lachen, toch?
- > HPE CUAGN: hope to call/see you again
- > HR: here, hier
- > HW: how. Vaak gevolgd door een vraagteken: how? oftewel hoe heb je dit ontvangen?

- > K: 'over', als in 'ik ga luisteren'.
- > KN: 'over' maar alleen naar het station waarmee ik in verbinding ben. KN wordt vaak als één karakter geseind, de K en N aan elkaar geplakt zeggend. Soms noteert men dit met een streep boven of onder de lettercombinatie, bijvoorbeeld KN. Zo een teken heet ook wel een 'prosign' (procedural sign, procedureteken).

< verder op de volgende pagina >

- > NR: near (vlakbij)
- > NW: now (nu, op dit moment)

- > OM: old man, de aanspreektitel voor een radioamateur. Bij een vrouwelijk tegenstation gebruik je NIET 'old woman'!

- > PSE: please
- > PWR: power, (zend)vermogen

- > QRM: ik heb last van ('man-made') storing (bijvoorbeeld van een ander station).
- > QRN: ik heb last van 'nature-made' storing (meestal onweer/bliksem).
- > QRP: ik gebruik weinig zendvermogen (typisch 5W of minder).
Bij een algemene oproep (CQ) voegt een QRP-station vaak '/QRP' toe aan zijn roepnaam, bijvoorbeeld HA7RJA/QRP. Hij geeft daarmee aan, dat hij een QRP-station is.
- > QRS: wil je svp langzamer seinen ('PSE QRS')
- > QRU: ik heb niets meer te melden.
- > QSB: de signaalsterkte fluctueert (daarom kan ik misschien niet alles goed horen).
- > QSL: bevestiging (zoals 'CFM'), tevens bevestiging van de verbinding (QSL-kaart)
QSL NO: het station verstuurt geen QSL-kaarten, mogelijk ook niet elektronisch.
- > QSO: radioverbinding.
- > QTH: locatie van het station. Meestal de naam van de locatie, op HF niet (of zelden) de locator (bijv JN97td). Bij kleine gemeenschappen zegt men vaak 'NR Arnhem' oftewel 'near Arnhem' (voorbeeld). Ik zeg altijd gewoon 'QTH Mikebuda', ofschoon het een gat is met ca. 300 inwoners. Tegenwoordig is er QRZ.com, dan zien ze wel waar het precies ligt.

- > R: 'roger' als in 'begrepen' of 'ok'
- > RIG: de gebruikte apparatuur. Wordt meestal de zender mee bedoeld
- > RPRT: report (bedoeld wordt dan meestal het RST-rapport)
- > RST: rapport.
Drie rapportcijfers voor (1) de 'Readability' (**R**, leesbaarheid, hoe goed te ontcijferen, getal 1 t/m 5), (2) de 'Strength' (**S**, sterkte vh signaal, getal 1 t/m 9) en (3) de 'Tone' (**T**, kwaliteit van de toon, getal 1 t/m 9). Hoe hoger het cijfer, des te beter de beoordeling is.

De maximale RST is 599, die wordt bij een contest meestal standaard uitgedeeld, ook als het station bijna niet te horen is (dat scheelt tikwerk in het logboek).

Een signaal kan knoerhard zijn, maar toch onleesbaar (slecht geseind of veel QRM), dan zou je een rapport 399 kunnen hebben. Een rapport met een 0 (nul) voor **S**(terkte) kan niet, want bij **S** 0 kun je het station niet horen.

Tenzij een station echt een lelijke brom- of kraaktoon heeft, geef je voor de **T** meestal een 9 en in het begin zou ik voor de leesbaarheid **R** steeds een 5 geven, zodat je je alleen maar op de **S** hoeft te concentreren.

Amateurs met een computerlogboek zijn vaak een beetje lui en geven je altijd **S** 9. Zo een rapport zegt dus weinig (tenzij het signaal werkelijk ook **S** 9 is).

< verder op de volgende pagina >

Het wordt door sommigen als 'minder aardig' beschouwd als je een **R** minder dan 5 of een **T** minder dan 9 geeft. Heeft waarschijnlijk met een groot 'ego' te maken... Bij veel storing (QRM) is een **R** van 3 of 4 oké. Zeg er dan wel 'QRM' bij: 'RST 459 QRM'. Zodoende weet het station, dat de R 4 niet aan de operator ligt.

In een 'snelle' standaard **RST 599** wordt het cijfer 9 vaak verkort geseind als een N. Het rapport wordt dan 'RST 5NN' wat dus hetzelfde is als 'RST 599'.

In phone (SSB, AM, FM) geef je nooit een **T**, want er is geen toon, dus dan maximaal RS 59.

Intermezzo

Tot ongeveer 20 jaar geleden, kon je aan de morsetoon van een station vaak al horen, dat het zich in oost-Europa of Rusland bevond, zonder dat de roepnaam al geseind was. De voedingsspanning van hun (zelfbouw)zender was niet zo stabiel. Bij het indrukken van de morsesleutel moest ineens vermogen worden geleverd en dan zakt de oscillatorfrequentie een beetje in. Het morsesignaal klonk als een 'tokkende kip'. Je gaf dan toch gewoon een **T** van 9, uit beleefdheid en om het niet in te wrijven dat men daar moeilijk aan dure elco's kon komen.

- > SIG of SIGS: signal(s)
- > SRI: sorry

- > TEMP: temperatuur. Vermeld of het Celcius (C) of Fahrenheit (F) is. Meestal wordt alleen C gebruikt en geen 'degrees', bijv '18C'.
- > TEST: algemene oproep in een contest.
- > TNX: thanks
- > TU: thank you

- > U: you
- > UR: your

- > VY: very (bijv VY TNX, heel erg bedankt)

- > WTTS: Watt(s)
- > WX: weather (weer)

- > 73: hartelijke groeten
- > 88: liefs en kusjes (alleen tegen vrouwelijke operators)
- > 99: ga weg! (als in 'rot op!'; erg onbeleefd)

< verder op de volgende pagina >

Prosigns

- > AR: 'einde bericht'. Scheidingsteken aan het einde van een 'doorgang'. De letters A en R worden aan elkaar geseind, dwz als één teken, wat wordt aangegeven door de onderstreping. Zo een teken heet ook wel een 'prosign' (procedural sign, procedureteken).
- > BT of '=': scheidingsteken, om twee onderwerpen van elkaar te scheiden, of als kleine pauze. De letters B en T worden aan elkaar geseind, dwz als één teken, wat wordt aangegeven door de onderstreping. Zo een teken heet ook wel een 'prosign' (procedural sign, procedureteken). Wordt door marsedecoders vaak als '=' geschreven.
- > SK: afsluiting van de laatste doorgang van het station. De letters S en K worden aan elkaar geseind, dwz als één teken, wat wordt aangegeven door de onderstreping. Zo een teken heet ook wel een 'prosign' (procedural sign, procedureteken). Indien de letters V en A aan elkaar worden geseind (VA), krijg je precies hetzelfde, echter meestal wordt het als SK genoteerd.
- > **CwGet** noteert het morse QSO in kleine letters en de bovenbedoelde speciale tekens in hoofdletters, dus niet onderstreept, maar als 'AR', 'BT' (of '='), 'SK'.

Rob Jakobs HA7RJA (HSC #1233, HACWG #223, NTC #264, ex PA3BSV)

Mikebuda, Hongarije JN97td

E-mail: rob@ha7rja.hu

== Morse code: Let your fingers do the talking! ==